

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 245/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■, zastúpeného JUDr. Gabrielom Blehom, advokátom, Martinčekova 16, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 39C/18/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. marca 2022 v znení jej doplnenia doručeného 8. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 39C/18/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 150 000 eur a náhrady trov konania.

2. Sťažovateľ bol žalovaným v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 17C/100/2012, v ktorom sa pôvodní žalobcovia domáhali určenia, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktoré pred tým darovali žalovanému. Po smrti pôvodných žalobcov v roku 2013 do konania vstúpili žalobkyne ako ich právne nástupkyne, ktoré sa v konaní domáhali určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohých pôvodných žalobcoch. Okresný súd rozsudkom z 15. mája 2019 žalobu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu

žalobkyni na požadovanom určení a žalovanému priznal náhradu trov konania. Na odvolanie žalobkyni Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 11Co/221/2019 z 23. septembra 2020 potvrdil rozsudok okresného súdu (bod I) a súčasne postúpil okresnému súdu vzájomnú žalobu žalovaného na určenie, že žalovaný je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností a vzájomnú žalobu žalovaného na vypratanie sporných nehnuteľností terajšími vlastníkmi (bod III) s odôvodnením, že v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. Rozsudok okresného súdu v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 30. októbra 2020. V napadnutom konaní, ktoré začalo 25. marca 2021 dorúčením žaloby, sa sťažovateľ domáha určenia, že je vlastníkom sporných nehnuteľností.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opisuje priebeh konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17C/100/2012, ktoré predchádzalo napadnutému konaniu. Uviedol, že súdne konanie prebiehalo jednostranne bez jeho účasti ako žalovanej strany, proti nemu svedčili zaujatí a inštruovaní svedkovia, preto celý súdny proces skončil v jeho neprospech. V poradí prvým rozsudkom z 12. novembra 2014 okresný súd rozhodol, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohých pôvodných žalobcoch. Tento rozsudok nebol sťažovateľovi doručený a v konaní nebol riadne zastúpený. Uvedené konštatoval aj krajský súd, ktorý na základe odvolania sťažovateľa uznesením č. k. 9Co/450/2015 zo 16. augusta 2016 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd uviedol, že odvolacia lehota žalovanému, ktorému napadnutý rozsudok nebol doručený, ani nezačala plynúť, v dôsledku čoho odvolanie bolo žalovaným podané včas. Odvolací súd zároveň konštatoval, že súd prvej inštancie postupoval vo veci nesprávne, nedôsledne a len formálne, keď žalovanému ustanovil opatrovníčku. Žalovanému nebolo umožnené vykonať svoje práva, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

4. Okresný súd po vrátení veci opäť rozhodol rozsudkom z 15. mája 2019, ktorým žalobu zamietol a v odôvodnení uviedol, že *„je teraz na žalovanom, aby situáciu ohľadom vlastníctva nehnuteľností riešil, nie však už v tomto, ale v inom konaní, s iným žalobným návrhom“*. Podľa slov sťažovateľa okresný súd *„mohol rozhodnúť lepšie a nie takto alibisticky, oddialiť vrátenie domu a urobiť mi tak prekážku“*. Samotný okresný súd totiž v odôvodnení rozsudku uvádza, že nezistil také okolnosti, ktoré by svedčili tomu, že došlo k naplneniu podmienok odôvodňujúcich vrátenie daru.

5. Sťažovateľ bol toho názoru, že okresný súd na základe postúpenia jeho vzájomnej žaloby (bod III potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu) nariadi pojednávanie, namiesto toho bol sťažovateľ vo februári 2021 predvolaný na informatívny výsluch, kde mu bolo vysvetlené, že vzhľadom na to, že nedošlo k „potvrdeniu“ bodu III v lehote 10 dní, súd sa ním nezaoberal a sťažovateľ musí podať prv určovaciu žalobu a potom žalobu o vypratanie. Sťažovateľ podal 25. marca 2021 na okresnom súde určovaciu žalobu, pričom v napadnutom konaní nebolo dosiaľ nariadené pojednávanie.

6. Sťažovateľ žiada ústavný súd, aby zohľadnil celý čas trvania sporu a zápasu o dom, ktorý začal 12. septembra 2012 podaním žaloby pôvodných žalobcov a trvá desať rokov. Sťažovateľ

od 15. mája 2015, teda počas siedmich rokov, nemôže užívať svoj majetok, ktorý mu starí rodičia darovali a ktorý žalobkyne nezákonne predali.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré nadväzuje na súdny spor vedený okresným súdom pod sp. zn. 17C/100/2012. Požiadavke sťažovateľa, aby ústavný súd posudzoval jeho súdny „boj“ o sporné nehnuteľnosti ako celok, nebolo možné vyhovieť, keďže jednotlivé konania mali vlastný predmet, pričom právna neistota ako determinant prietahov sa logicky odvíja od žalobného petitu, ktorým je predmet každého konania jedinečne určený.

8. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

9. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

10. Konanie bez zbytočných prietahov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95), pričom nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

11. Z odpovede predsedu okresného súdu na sťažnosť sťažovateľa na prietahy v napadnutom konaní zo 16. februára 2022 ústavný súd zistil tento priebeh konania: Po doručení žaloby sťažovateľa 25. marca 2021 okresný súd uznesením zo 4. mája 2021 uložil žalovaným povinnosť vyjadriť sa k žalobe. Žalovaní 8. júna 2021 doručili vyjadrenie k žalobe. Dňa 18. mája 2021 bola súdu doručená žiadosť intervenienta [REDAKOVANÉ] o pripustenie jeho vstupu do konania. Uznesením z 8. júna 2021 súd vyzval žalobcu (sťažovateľa, pozn.), aby sa vyjadril k vyjadreniu žalovaných. Žalobca doručil vyjadrenie 25. júna 2021. Uznesením z 27. júla 2021 súd vyzval žalovaných, aby sa vyjadrili k vyjadreniu žalobcu. Žalovaní sa vyjadrili 31. augusta 2021 a ich vyjadrenie bolo zasielané žalobcovi na vedomie. Podaním doručeným 21. októbra 2021 bol súdu oznámený vstup intervenienta – [REDAKOVANÉ] do konania. Uznesením zo 4. novembra 2021 okresný súd nepripustil vstup [REDAKOVANÉ] ako intervenienta na strane žalobcu. Súčasne bol stranám oznámený vstup [REDAKOVANÉ] ako intervenienta na strane

žalovaného. Žalobca 8. novembra 2021 doručil námietku týkajúcu sa vstupu intervenienta do konania, ktorú súd 30. novembra 2021 zaslal žalovaným a intervenientovi. Dňa 24. novembra 2021 bol súdu oznámený vstup intervenienta – [REDAKOVANÉ] do konania; vstup intervenienta do konania okresný súd oznámil 24. januára 2022 stranám. Uvedené zistenia podľa názoru ústavného súdu nesignalizujú nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré od podania žaloby do dňa podania ústavnej sťažnosti trvalo necelý rok.

12. Vychádzajúc z týchto zistení, ústavný súd konštatuje, že priebeh napadnutého konania toho času nenasvedčuje tomu, že by v ňom dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a súčasný stav konania nevyklučuje definitívne možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04). K takémuto záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovacu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015).

13. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

14. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu